



УДК 130.3

ФІЛОСОФІЯ ЯК ФОРМА ДУХОВНОГО ОСВОЄННЯ СВІТУ

Студ. А.В. Богдан, гр.БПП 1-15

Наук. керівник доц. Р.В. Множинська

Київський національний університет технологій та дизайну

Наш час постійно демонструє зростання динаміки соціального життя, часто жахаючи тими глибинними змінами, яким підлягають: економіка, політика, культура. Давня спроба вирішити одвічні питання, які визначив Е. Кант: “Що я можу знати? Що я повинен робити? На що я можу сподіватися?” – зараз перейшли в більш конкретну картину: як взагалі людині сьогодні вижити? Мета – створити на Землі “загальнолюдський дім”, де кожен знайде гідне місце під сонцем, де доля кожного стане турботою всіх, – якщо й не знімається людством як проблема, то, все ж таки, без глибокого осмислення питань, пов’язаних з місцем людини у світі, її відносинами з іншими людьми, виглядає утопічною. У цій ситуації проблеми світоглядно-практичної орієнтації людини, мети і сенсу життя, відповідальності за себе і за світ, набувають вирішального значення. Формування і розвиток сучасної світоглядно-методологічної культури неможливе без філософського осягнення дійсності, без філософії як теоретичної основи світобачення, без розуміння філософії як життєвого завдання.

Роль філософії, особливо для студентської молоді, важко переоцінити, бо шукати істину у лабіринтах нових суспільних процесів, збагнути зміст свого існування без духовного стержня не можна. І в цьому сенсі правий Арістотель, що філософія є одночасно найбезкориснішою та найпрекраснішою наукою: вона не потрібна в розумінні вузькоутилітарному, прагматичному, вона не може підмінити жодної конкретної науки, але вона залучає до духовних цінностей, до розуміння сенсу життя та щастя. І що може бути більш прекрасним, ніж функція філософії як духовної квінтесенції епохи? Філософія є особливою духовною формою, відмінною від науки. Її функціональною особливістю є задоволення світоглядних запитів людини, які не можуть бути уніфіковані і запропоновані у формалізованому вигляді (подібно до наукових вимірів дійсності). Саме багатоманітність людських осмислень дійсності породжує поліфонію філософських роздумів і розумінь самої філософії. Як сказав М. Гайдеггер, “питання, що таке філософствування, – невід’ємне від філософії – це її довічний супутник”. Чи є ця невизначеність негативною рисою філософії? Навіщо філософія, яка є хиткою і непослідовною у своїх роздумах, яка має у собі більше сумнівів, невпевненості, здатна заперечувати те, що збиралась стверджувати, постійно шукає відповіді і не завжди їх знаходить, потрібна людині? Чи не доцільно відмовитися від цієї суперечливої і чітко не окресленої пізнавальної форми, що постійно сіє духовне сум’яття? Такі наміри в історії розвитку філософії постійно були присутні. Від державних заборон до спроб перетворити філософію в політичну доктрину, ідеологію та інші невластиві їй способи духовності. Але всупереч тому, що філософію постійно заперечують її існування, дві з половиною тисячі років вона продовжує існувати і є невід’ємною рисою духовної культури людства. Людство завжди прагнуло і прагнучиме мудрості. Філософія – це така любов до мудрості, яка спонукає людину з її загостреною совісним ставленням до світу шукати і знаходити відповіді на головні питання свого буття. Мудрість – позатеоретична форма світоглядного філософського осмислення дійсності і розв’язання практичних питань на основі поєднання багатого життєвого досвіду і розуму.